СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК XLIX. Ч. 271. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 24. листопаду 1941. N. 271. Jersey City, N. J., Monday, November 24, 1941. Vol. XLIX

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016
THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Судьба Англьо-Саксонського Світу Тісно Звязана з Судьбою України...

В канадійськім журналі "New World" (з листопада б. р.) є багато матерілу про „нових канадійців", себто про тих громадян, що прибули до Канади з ріжних країв і доложили своїх сил і своєї крови, щоб зробити з цього краю ту чудову землю, якою вона нині є. В журналі є теж дуже цікавий біографічний опис канадійського українця, Антона Глинки, що є послом до федерального парляменту в Отаві. Посол Глинка, як подає журнал, народився в Україні, але виріс і виховався в Канаді. Його молоде життя повне успіхів. Та замітне те, як підкреслює автор статті, що посол Глинка, виразно зазначує, коли говорить про свої політичні успіхи, що „завдячує їх своїм українським землякам".

Обговорюючи теперішній світовий конфлікт, посол Глинка заявив таке:

„В Канаді ми ніколи не захитаємось у своїй льояльности. Ми стоятимемо разом з британським народом, бо віримо, що судьба англьо-саксонського світу буде тісно звязана з судьбою українського народу. Я дійсно щиро переконаний і вірю в те, що Україна по цій війні стане незалежною державою".

ЗГАДУЄ ЗА УКРАЇНУ І УКРАЇНЦІВ

Таке можна знайти в більшій статті п. н. "The War for Eastern Europe" поміщеній в знаменитім американському кварталнику "Foreign Affairs" за жовтень 1941. Автор, Брюс Гопер, згадує, між іншим, і про те, як німцям не вдалось експльоатувати Україну в 1918. році. Хоч не можна погоджуватись з автором у всім щодо минулого, то проте є там багато цікавих думок. Між іншим автор дорікає Польщі, що не згодилась на Лінію Керзона (по Сян і Буг) як свою східну границю, добачуючи її ослаблення в тому, що забрала 6 міліонів українців. Каже, що й Чехословаччина зле зробила, що забрала Карпатську Україну. На нашу думку автор основно помиляється в тому, що думає, що є можливе вдержання „російської національної держави" в якої основу ввійшов би „змодифікований большевизм".

"THE ECLIPSE OF THE UKRAINIANS"

Такий є наголовок передовиці нюйорського часопису "New York Herald Tribune" з 19. листопаду б. р. Пишеться у ній, що виглядало, що надійшов час, коли гітлерівська влада повинна сповнити супроти українців те, про що говорила, а це: дати незалежність українському народови. Та виходить, що вона, замісць цього, завдає українцям нові удари, бо от прилучує Галичину зо Львовом до Польського Генерального Губернаторства. Є це те саме, що зробили німці з українцями в 1918. році в Берестю Литовськім. Теж і тоді не хотіли вони приділити цеї землі до України, бажаючи її задержати при Австрії. Як виходить, пище часопис, то Україна опинилася в неволі. І як навіть буде заведена в Україні яка льокальна адміністрація, то вона буде в руках націстівських партійців, що будуть експльоатувати українську землю для німецьких потреб. Часопис заповідає, що те, що большевики та німці знищили на українських землях самостійницькі рухи, матиме для України важкі наслідки. Воно доведе Україну до страшної анархії і великого проливу крови в такому випадку, як німці проваляться, а знову до повної неволі, коли німці війну виграють.

НЕ ЧУЖИНЦІ, АЛЕ КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ!

Жіночий Клюб міста Вінніпегу мав 10. листопада маленький бенкет в салі Т. Ітона, на якім промовляв американський генеральний консул Алфред Е. Кліфорт про щоденне життя в Німеччині, де він був консулем до минувшого липня. Голова Клюбу, пані Е. Л. Тейлор, теж пояснила, що клюб був вислав спеціяльну делегацію до головного інжиніра міста Вінніпегу, щоб довідатися, скільки то було правди в закидах деяких людей, що, мовляв, воду міста „стережуть самі чужинці". Головний інжинір відповів делегації таке: „Хоч багато з тих, що стережуть воду, мають чужинецькі імена, то всеж таки вони є натуралізовані громадяни, вірні Канаді. Більшість з них то українці. В деяких місцях стережуть воду ветерани, в інших кінна поліція. Водну стацію при вулиці МекФилипс стереже трьох ветеранів, змінюючи варту що вісім годин. Тож не бійтеся за небезпеку Вінніпегу!"

ВИЦОФАНО БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РУБЕЛЬ В СХ. ГАЛИЧИНІ

Оголошено декрет губернатора Франка, на основі якого від 8. вересня ц. р. витягається з обігу большевицький рубель, а встановляється злотий польський як одиноку курсуючу валюту в Сх. Галичині. Виміна рублів на золоті почалася 15. вересня й мала закінчитися протягом 12 днів. З вицофанням рубля тратять вартість бони, видані на початку окупації Сх. Галичини німецьким банком.

ПОЧТОВО-ТЕЛЕГРАФІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ЗО ЛЬВОВОМ

Газети доносять, що до Львова можна вже телеграфувати та писати листи, але тільки з Німеччини, Альзаціі та Льотарингії, чеського Протекторату та Генерал-Губернаторства. Депеші можна надавати в мовах німецькій, польській, українській та російській. Не подано, чи львовяни можуть писати листи за границю.

Масакра Українських Вязнів в Щирці Коло Львова

В західно-українській пресі проголошено імена українців, катованих агентами НКВД в Щирці, коли Львова. У газетнім вирізку надісланим до Женеви, знаходимо таке:

В західно-українській пресі проголошено імена українців, закатованих агентами НКВД в Щирці, коло Львова.

В цій малій місцевості впали з рук червоних катів оці найсвідоміщі громадяне з містечка й сусідніх сіл: Шеремета Іван, Хомин Михайло, Хомин Богдан, Красовський Володимир, Тибінка Теодор, Фітьо Григорій, Фітьо Степан, Рибак Петро, Тибінка Юрій, Тибінка Михайло, Кузь Михайло, Кузь Семен, Янковський Михайло, Романів Іван, Гайдук Степан, Скочиляс Михайло, Лисий Теодор, Горак Семен, Бардак Микита, Стецьків Петро, Гайдучок Семен, Максимович Іван, Порембський Станислав (зал. урядовець, поляк) і 4 незнаних. Разом усіх 27. Перед своєю втечею агенти НКВД перевезли їх з вязниці до стодоли римо-католицького приходства та там всіх закатували. Як большевики відступили, то тих нещасних відкопано в такому страшному виді (без ніг, рук, очей і т. п.), що рідня ледви розпізнала своїх найближчих... Похоронено закатованих в збірній могилі біля тих, що полягли в рр.1914-1920.

„БОСТОН ПОСТ" ПРО „ІСТОРІЮ УКРАЇНИ" ГРУШЕВСЬКОГО

В "Бостон Пост" з 5. жовтня б. р. пишеться про "Історію України" М. Грушевського, видану англійською мовою через Єйл Прес, між іншим, таке: „Теперішности не можна зрозуміти без знання минувшини, а для цього книжка Грушевського являється достовірною хронікою".

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ПЕРЕМИШЛІ

Заходом Українського Допомогового Комітету відбувся 23. серпня ц. р. в Перемишлі концерт, дохід з якого призначено на Червоний Хрест. Концерт відбувся в давній салі „Сокола" при вул. Конарського. Вступне слово виголосив д-р І. Мандюх, хорами проводив Ю. Вахнянин, солістами були Е. Салугін, В. Цимбал, II. Рапсодію Лисенка відіграла на піяні відома піяністка , проф. Божейко. На концерті був також присутний епископ Йосафат Коциловський, а саля ледви вміщувала присутню публику.

Концерт відбувся у надавичайному порядку та був добре виконаний під мистецьким оглядом. Спеціяльне враження на присутніх зробив виступ артистів наддніпрянського театру (бувшої большевицької групи). Учасники гучними оплесками вітали братів-наддніпрянців, що залишилися помагати тут у праці, бо всюди дуже відчувається недостача інтелігентних працівників.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

Львів Великим Німецьким Воєнним Табором

Новинкарська аґенція ОНА подає за німецькою ґазетою „Гамбурґер Фремденблятт", що Львів виглядає тепер як великий німецький воєнний табор. Кореспондент цеї ґазети пише:

„Перша річ, що впадає в очі прибувшому, це те, що Львів лежить на краю війни. Не зважаючи на це, що фронт посувається все на схід, для певного відтинка воєнних акцій Львів є першим німецьким (!) містом, запільною стацією, збірною точкою та відпочинковим осідком для змучених і ранених вояків.

„На всіх більших перехрестях вулиць стоять військові стежі, які кермують рухом. В деяких годинах дня видається, що ми є в військовому таборі. Роїться від одностроїв ріжного рода зброї, технічних відділів та батальонів праці. Військові одиниці італійців, словаків і мадярів ще більш упестрюють цей образ. Густо стоять колюмни тягарових грузовиків. Їх чистять або направляють".

Далі кореспондент пише про велику нужду, яка кидається у вічі: „На вулицях видно нужденні та зношені убрання, доказ твердої й незаперечної дійсности...Видно багато жебраків, які роблять враження божевільних. Вони крутяться перед катедрою або там, де вантажать авта. При пакуванні самоходів помагають хлопці з вулиці, які раді дістати за свою працю бохонець хліба".

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ СЕНІОРІВ

Польська Агенція Телеграфічна подає: Українська Рада Сеніорів під проводом Костя Левицького й при участи митрополита Шептицького, звана урядово Українською Народньою Радою, зорганізувала районовий комітет у Львові, якого компетенції розтягаються на цілу українську Галичину. Завданням цього українського районового комітету є оборона українських інтересів перед німецькою владою, а також орґанізування українців в областях національній, громадянській, економічній і культурній. Він також інтервенює у справі звільнення українських воєнних полонених. Крім цего в декотрих більших містах Галичини повстають місцеві ради. І так в Стрию повстала місцева Українська Рада з 24 українців під проводом д-ра Гарасимова.

„Кол Оф Ди Юкрайн"

Так називається часопис, що виходить у Шангаю англійською мовою від липня б. р. Подають, що тяжко точно визнатись щодо напрямку цього часопису. Він виправдує німецький наїзд на СССР. Стоїть на самостійницькому українському становищі й не є за тоталітаризм, а за демократію. Замітне те, що французи під впливом москалів, не хотіли друкувати цей часопис у своїм „Сетлементі". А ще дивніше, що згодились на це англійці й часопис виходить в британськім міжнароднім осідку. Редактором є С. Василів.

ҐЕБЕЛЬС ПРО РОЗПРАВУ З ЖИДАМИ НА СХОДІ

ЦІРІХ (Швайцарія). — ОНА. „Дер Анґріф", орган націстівського шефа пропаґанди Ґебельса, містить кореспонденцію зо східного фронту від свого головного редактора, в якій пишеться, що німецькі війська „коротко" розправляються з жидами. Причиною цих розправ має бути ніби це, що „жиди безнастанно напастують німецьких вояків".

Та сама аґенція подає „десь з Европи" („Ню Йорк Повст", 14. листопада, ц. р.), що в самому Києві розстріляли німці 52,000 жидів, включаючи в тому числі багато жінок і дітей. В тому сензаційному звідомленні згадується, що це не „погроми цивільних людей", але „систематичне нищення жидів німецькою армією".

НА ПОШАНУ СТОЛІТТЯ ПЕРШОГО „КОБЗАРЯ" (1840)

Заходом 64 учасників видано в Празі в липні ц. р. ювілейне видання „Кобзаря" з автопортретом з часу виходу першого „Кобзаря" в 1840. р. та портретом Т. Шевченка з фотографії з 1859. р. Найголовніші праці при виданні положили проф. Д. Дорошенко й д-р С. Сіропольо. Нове видання „Кобзаря" повстало з ініціятиви й заходами відомого українського культурного діяча й видавця Е. Вирового. Це видання „Кобзаря" можна теж назвати памятником двадцятьлітньої культурно-національної праці української еміґрації закордоном.

Людвиґ Про Німців

На днях появилася на книжковім ринку нова книжка відомого німецького письменника (з жидівського роду) Еміля Людвиґа п. н. "The Germans: Double History of a Nation". Людвиґ перебуває тепер в Америці. Такі його твори як „Наполеон" чи "Ґете" здобули світову славу. У своїм найновіщім творі обговорює він німецький характер. Каже, що він подвійний, бо й німці були завжди поділені на дві відмінні кляси: вояків і цивільних. Вояки (точніше: пруські аристократи) займались політикою, а цивільні культурою. Ні один німецький поет чи музик, каже Людвиґ, не був аристократом і ні один прусак не був ніколи культурним ґенієм. Людвиґ твердить, що німець це одинока людина на світі, що пристрасно любить слухати, комусь повинуватись. Всі інші люди, каже Людвиґ повинуються хіба з конечности. І тому, каже він далі, є мала надія на те, щоб німці підняли бунт проти Гітлера. Зате буде інакше, як британці будуть далі бомбардувати німецькі міста. Як знаємо, каже Людвиґ, бомбардування Лондону і інших міст Англії, скріпило дуже англійську мораль, та бомбардовання Берліна мало якраз противні наслідки. І таке буде з дальшими бомбардованнями, бо нерви німецького народу, каже Людвиґ, є тепер дуже напружені й ослаблені. Дальшого великого напруження вони вже не видержать.

ПСУЮТЬСЯ ВІДНОСИНИ МІЖ НІМЦЯМИ Й УКРАЇНЦЯМИ

ВІННІПЕҐ (Ман.). — Канадійський „Український Голос" з 19. листопада 1941. р. подає таке: „Американсько-польські часописи подають вістку, що німецько-українські взаємини псуються. Останніми часами перепровадили німці в Галичині ряд арештувань між українцями, головно серед провідників групи Бандери, що старалися утворити самостійний український уряд.

„Зачалася теж низка політичних процесів проти українських екстремістів, що допускалися вчинків політичної пімсти. Польські часописи подають також чутку, немовби німці арештували Мельника, провідника другої групи українських націоналістів, хоч недавно вже говорено про нього, що він погодився з Німеччиною, зрікаючись мрій про самостійну Україну".

В Єгипті були сальони прикрашування вже в 3200 році перед Христом.